

Voor de massa uit

Met terechte trots presenteerde Korg eind vorig jaar hun nieuwe Keystage keyboardcontroller. Dat is op zich niets bijzonders, maar hij is voorzien van Midi 2.0 met daarbij Midi Polyphonic Expression en is daarmee een voorloper.

door **Alex Buurman**
alex@interface.nl

De ontwikkeling van Midi 2.0 heeft nogal wat voeten in de aarde gehad en duurde lang. Een bottleneck daarbij was de *backward compatibility*. Met andere woorden: als je een Prophet 600, Jupiter 6 of Yamaha DX7 aansluit in een set-up met hedendaagse synths, controllers en daw's die Midi 2.0 gebruiken, dan moeten die gewoon bruikbaar zijn.

Midi 2.0 heeft als belangrijkste kenmerk de tweewegcommunicatie. Apparaten kunnen dus gegevens van elkaar opvragen om de correcte, bijpassende instellingen te maken. Op een keyboardcontroller verschijnen dan op de displays de controllerfuncties van een aangesloten apparaat die je vervolgens ook kunt bedienen. Op zich niet nieuw, maar Midi 2.0 wil deze communicatie standaard mogelijk maken zonder extra installatieprocedures. Transportfuncties van daw's aansturen kan al tijden, maar dat vergt enige handelingen en zorgt regelmatig voor ergernissen.

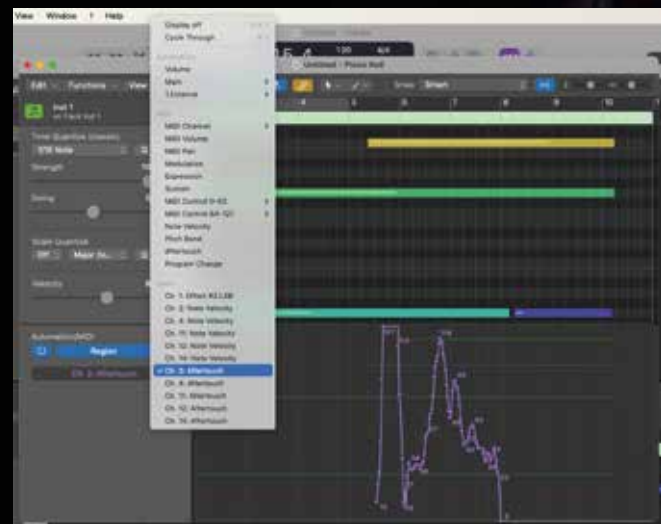
Ook polyfone aftertouch is niet nieuw. De legendarische Yamaha CS-80 had

dit in 1977 al en midi ondersteunde het al, maar in een vorm die de implementatie daarvan voor ontwikkelaars niet aantrekkelijk maakte. Het aantal synths, keyboards en instrumentplug-ins dat ervan gebruikmaakt is dan ook héél beperkt.

Midi Polyphonic Expression

In Midi 2.0 is nu MPE opgenomen: Midi Polyphonic Expression. Individuele noten die je speelt kun je voorzien van extra expressie. Druk een toets op je controller dieper in, beweeg 'm van links naar rechts, of van je af dan wel naar je toe, en je kunt al drie functies naar keuze aansturen. Voor de hand liggen parameters zoals pitchbend, modulatie diepte en filter cutoff, maar in een beetje synth ben je daarin volkomen vrij. Behalve voor articulatie van akoestische instrumenten is het een heerlijke aanleiding voor allerhande experimenten met moderne synths. Bij de Keystage kun je kiezen tussen channel aftertouch, de traditionele poly aftertouch en het nieuwe MPE-protocol.

De Korg Keystage heeft een traditioneel klavier. Dit in tegenstelling tot

bijvoorbeeld Roli Seaboards met hun flexibele oppervlak waarover je met je vingers soepel kunt bewegen/glijden om zo expressie toe te voegen en slides te maken. De Keystage ondersteunt echter uitsluitend aftertouch. De toetsen heen en weer of vooruit en achteruit bewegen heeft geen zin. Dat maakt de overstap van een gewoon klavier naar een Keystage qua gewenning volkomen probleemloos. Hij heeft

semigewogen toetsen met gewichtjes die je onder de toetsen kunt voelen. Duidelijk beter dan veel andere Korg synthklavieren. Niet voor pianodiehards, maar wel uitstekend als je echt toetsenpartijen wilt inspelen.

De andere kant

Behalve van pitchbend- en modulatielinnen en een collectie druktoetsen is

de Keystage voorzien van acht draaiknoppen met oled. Geen rotary encoders, maar met een begin- en een eindpunt. Afhankelijk van de functie op de Keystage of het verbonden apparaat, verschijnt op die oleds relevante informatie. Bij Korg's eigen Gadget 3 zie je van elke plug-in acht parameters; met ander daw's toont de Keystage schijnbaar willekeurige midicontroller-nummers. Dit moet blijkbaar nog worden ingevuld door de toepassingen aan 'de andere kant', al is het handmatig toekennen van controller-nummers natuurlijk wel al een optie, maar dat is natuurlijk niet in de geest van Midi 2.0. Aangesloten op Logic Pro X kent de Keystage ogenblikkelijk de juiste transportfuncties toe aan de daarvoor bestemde druktoetsen en kun je de elementaire functies van het daw bedienen, inclusief het wisselen van tracks, het verplaatsen van de playhead en het activeren van de loopmodus; allemaal recht-door-zee.

Natuurlijk heeft de Keystage de tegenwoordig onmisbare speelhulpjes zoals arpeggiator en Chord-modus. De eerste is zéér uitgebreid en biedt ook ratcheting, in de Chord-modus kun je met een vinger volledige akkoorden spelen. Onder elke noot (binnen een octaaf) van het klavier zit een specifiek akkoord. Er zijn presets met typerende akkoordencombinaties voor diverse muziekgenres, maar je kunt ze ook zelf samenstellen.

Oefenen

Het spelen met MPE is, althans bij mij, geen automatisch proces. Een akkoord aanslaan en vervolgens de individuele noten extra (ex)pressie geven vergt behoorlijk wat oefening. Een akkoord links aanslaan en vervolgens met dezelfde sound rechts een melodie spelen en de individuele noten daarvan voorzien van modulatie, een opengaand filter of extra vervorming, zonder dat het akkoord links wordt beïnvloed, is goed te doen en zeker zeer dankbaar. Ik gebruikte een Modal Argon 8 synth en in de toekenning van MPE aan de talrijke modulatiebestemmingen kun je je volstrekt verliezen, want het is buitengewoon inspirerend. Dat je ook kunt kiezen voor traditionele poly aftertouch maakt dat instrument plug-ins als de Cherry Audio

MPE IS EEN HEERLIJKE AANLEIDING VOOR ALLERHANDE EXPERIMENTEN MET MODERNE SYNTHS

GX-80 (budgetvriendelijke Yamaha CS-80-emulatie; aanrader!) nóg meer gaan leven.

Een aspect waarmee je rekening moet houden is dat MPE gebruikmaakt van meerdere midikanalen. De gebruikte daw moet dat dus op een handige manier kunnen weergeven wanneer je de aftertouch-data gaat editen. Je ziet die data in Logic bijvoorbeeld niet tegelijkertijd; de midi-noten wel, maar de aftertouch-data niet. Je moet het midikanaal kiezen van de betreffende modulatie-data.

Blank hout

De Keystage is er met 49 en 61 toetsen. De afwerking is chic, met mooie, blank houten zijpanelen. Handig is de meegeleverde, metalen extensie voor het frontpaneel; een geperforeerde plank die je in twee posities kunt inbrengen aan de achterkant van de behuizing. Je kunt er, althans bij de 61-toetsenversie, gemakkelijk een laptop op kwijt en in rechtopstaande positie is het ideaal voor een tablet. De algehele constructie van de Keystage voelt zeer degelijk aan.

Als je met een laptop of tablet werkt, is het ook verschrikkelijk handig dat de Keystage is voorzien van een

audio-interface en stereo-uitgangen. Dit houdt je set-up live of in een beperkte ruimte wel héél compact. Je hoeft alleen nog maar een hoofdtelefoon in te pluggen of 'm aan te sluiten op het PA en je kunt aan de gang.

Conclusie

De Midi 2.0-features zijn veelbelovend maar moeten nog verder worden ingevuld in de hard- en software die je erop aansluit. Het feit dat alle transportfunctie- en andere daw-zaken meteen werken is direct al een plus. De Keystage is heel expliciet gericht op algemeen gebruik. MPE is een functie die uitnodigt tot experimenteren, zowel speltechnisch als qua toekenning van parameters. Het geeft de Keystage duidelijke meerwaarde, terwijl het klavier toch traditioneel is vormgegeven.

De 61-toetsenversie vind ik handiger dan de compactere Keystage 49 omdat er met de extra plank ruimte is voor een laptop, terwijl de 49 alleen ruimte aan een tablet biedt.

De afwerking is stijlvol en degelijk, de prijzen zijn absoluut verantwoord. Met de combinatie van Midi 2.0 en MPE heeft de Korg Keystage onmiskenbaar een streepje voor op de concurrentie. ■

INFO • prijs: Keystage 49 € 599,00, Keystage 61 € 699,00
• distributie: Voerman Amersfoort B.V.
• internet: korg.com/nl/

SPECIFICATIES • 49 of 61 toetsen, channel en poly aftertouch, MPE
• 21 velocitycurves • bereik: 7 octaven
• pitch- en modulatielinnen, 8x draaiknoppen • 9 oled's • 16 scenes
• 20 arpeggio-ritmepatronen
• 32 chord-presets, 32 userchords
• expression en damperpedaal (jack)
• integratie met Live en transport voor veel daw's • audio-out (2x 1/4" jack)
• hoofdtelefoon (1/4"-jack, stereo)
• midi-in/out (din) • usb: midi (in/uit), 44,1 kHz/16bits audio (2 kanalen uit)
• voeding: usb of ac-adaptor (9V DC)
• afmetingen (bxdxh): Keystage-49: 814x234x82mm, Keystage-61: 979x234x82mm
• gewicht: Keystage-49 4,6 kg, Keystage-61: 5,0 kg • inclusief Live Lite, Korg Gadget Producer, wavestate native LE • opties: volume/expression-pedaal (XVP-20), footcontroller (EXP-2), demperpedaal (DS-1H), voet-schakelaar (PS-1, PS-3), ac-adaptor (KA350)

HET OORDEEL

+ combi van Midi 2.0 en MPE
+ universeel inzetbaar
+ uitstekende bediening
+ degelijk en stijlvol

Interface.nl XTRA

video • korte introductie
• langere walkthrough
pdf • handleiding

